

نام و نام خانوادگی:	آزمون درس : تاریخ ایران ۱	نمره به عدد:
نام دبیر: سرکار خانم حکیمیان	تاریخ آزمون : ۱۴۰۳/۱۰/۱	نمره به حروف:
کلاس: دهم انسانی	مدت آزمون : ۸۰ دقیقه	تعداد صفحات: ۲ صفحه

ردیف	بارم	
۱	۰/۵	به خاطر آوردن: جمله های صحیح و غلط را مشخص کنید: (هر مورد ۰/۲۵) ۱) رویدادهای تاریخی قابل مشاهده نیستند و نمی توان آن ها را به طور غیرمستقیم درک کرد. ۲) به احتمال زیاد ، تمدن کهن مینوسی در جزیره کرت ، در اثر کشمکش با اقوام مهاجر از بین رفته است.
۲	۱	کدام یک از گزینه های سمت چپ با شماره های سمت راست در ارتباط است (هر مورد ۰/۲۵) ۱) بنیانگذار سلسله موری در هند باستان (الف) ژنگ ۲) یکی از فرمانروایان سلسله "چه این" (ب) آشور بنیپال ۳) شخص اول مملکت در جمهوری رم (ج) چندراگوپتا ۴) پدر علم تاریخ (د) بقراط (ه) آگوستوس (و) هرودت
۳	۰/۷۵	جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید: (هر مورد ۰/۲۵ نمره دارد) (ریگ ودا- نیروانا- سومر- اکدی) الف) یکی از حقایق عالی بودا عبارت بود از تنها با رسیدن بهمی توان بر آرزو و خواستن غلبه کرد. ب) کهن بخش وداها رامی گویند. ج) اولین شهرها در ناحیه جنوبی بین النهرین یعنیبه وجود آمد.
۴	۰/۷۵	گزینه های مناسب را انتخاب کنید: (هر مورد ۰/۲۵ دارد) ۱) قدیمی ترین متن تاریخی که تاکنون کشف شدهبه خط کهناست. الف) گل نوشته ای - ایلامی (ب) سنگ نوشته - مصری ج) کتیبه ای - میخی (د) سنگ نوشته - مصری ۲) کدام مرحله از مراحل کار باستان شناسان یکی از مراحل حساس است؟ الف) شناسایی وکشف (ب) استخراج اطلاعات (ج) حفاری (د) تنظیم اطلاعات ۳) رودهای دجله و فرات از مناطق کوهستانی کدام کشورها سرچشمه می گیرند؟ الف) ترکیه و آذربایجان (ب) آذربایجان و عراق (ج) ایران و آذربایجان (د) ترکیه و ارمنستان
۵	۱/۵	به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید : (هر مورد ۰/۵ نمره دارد) الف) برخی پژوهشگران معتقدند رواج و رونق کدام علوم، تاثیر مهمی بر شکوفایی و گسترش علم تاریخ در یونان باستان داشته است ؟ ب) در زمان محمد شاه چه کسی به ایران آمد و موفق به خواندن خط میخی شد؟ ج) دو مورد از مکان هایی را نام ببرید که از مراکز ذوب مس در ایران بوده است .
۶	۱	تعریف اصطلاحات تاریخی: (هر مورد ۰/۵ نمره دارد) الف) جغرافیای تاریخی (ب) پلپونز

	صفحه دوم	
۷	مقایسه پدیده های تاریخی : (هر مورد ۱ نمره دارد) الف) گاه شماری رایج در مصر باستان و دوره ساسانیان را با یکدیگر مقایسه کنید . ب) دو دولت آتن و اسپارت در یونان باستان را با یکدیگر مقایسه کنید .	۲
۸	اظهار نظر و قضاوت : (هر مورد ۰/۵ نمره دارد) الف) به نظر شما یک پژوهشگر در انتخاب موضوع پژوهش به چه معیارهایی باید توجه کند؟ ب) به نظر شما ، مردم سالاری آتن با مردم سالاری امروز چه تفاوتی داشت ؟ (از نظر داشتن حق رای و محروم بودن از این حق)	۱
۹	توصیف، فهرست و طبقه بندی اجزا یا ویژگی های پدیده های تاریخی : (هر مورد ۰/۵ نمره دارد) الف) باستان شناسی چیست ؟ ب) در دوره گردآوری خوراک مردان و زنان به چه کارهایی می پرداختند؟ ج) مهم ترین وظایف برهمن ها در هند باستان چه بود؟ د) یکی از اقدامات موثر حکومت هان که به سنتی ماندگار در تاریخ چین تبدیل شد ، چه بود؟ ه) کهن ترین نشانه و آثاری که از حضور انسان در ایران کشف شده است مربوط به کجاست ؟ و) دو مورد از پیامدهای کشاورزی در زندگی بشر را بنویسید .	۳
۱۰	کار بست شواهد و مدارک تاریخی : متن زیر را به دقت بخوانید و سپس به سوالات پاسخ دهید : جمهوری رم سیاست توسعه طلبانه نظامی گسترده ای را در خارج از مرزهای شبه جزیره ایتالیا در پیش گرفت. از این رو در فاصله سال های ۲۴۶ تا ۱۴۶ ق.م سلسله جنگ های بزرگی میان آن جمهوری از یک سو و حکومت کارتاژ و پادشاهان مقدونی از سوی دیگر رخ داد. الف) کارتاژی ها بر کجا حکومت می کردند؟ ب) سرانجام این جنگ ها چه شد؟	۰/۵
۱۱	سوالات تشریحی (علل ، دلایل ، آثار ، نتایج و پیامدهای تاریخی) الف) منظور از منابع دست اول یا اصلی چیست ؟ (دو مورد مثال بزنید) (۱) ب) چرا دانش تاریخ بدون توجه به زمان معنایی ندارد؟ (۱) ج) یک مورد از ویژگی های تاریخ نگاری نوین را بنویسید . (۱) د) مکان های باستانی و تاریخی از چه نظر با هم متفاوتند؟ توضیح داده و مثال بزنید . (۱) ه) یکی از دلایل ضعف تاریخ نگاری در ایران باستان چه بوده است ؟ (۱) و) پادشاهی ایلام چگونه تاسیس شد؟ (۱) ز) با ذکر نمونه معماری ایلام را توضیح دهید . (۱) ک) دو مورد از مهم ترین دستاوردهای کاوش ها و تحقیقات جدید در تاریخ ایران را بنویسید . (۱)	۸

به نام خدا

پاسخنامه تاریخ ایران ۱ / پایه دهم انسانی / امتحانات دی ماه ۱۴۰۳

۱- الف) غ (ب) ص

۲- ۱) ج ۲) الف ۳) ه ۴) و

۳- الف) نیروانا (ب) ریگ ودا (ج) سومر

۴- الف) ب ۲) ج ۳) د

۵- الف) فلسفه و ادبیات (ب) سرهنری راولینسون (ج) شهداد - تل ابلیس - بافت - تپه یحیی

۶- الف) به مطالعه مناطق و سرزمین های مختلف درگذشته می پردازد و تاثیر آن ها بر رویدادهای تاریخی مختلفی مانند شکل گیری تمدن ها، مهاجرت ها، پیروزی ها و شکست ها، برپایی سکونتگاه ها و شهرها و ایجاد و گسترش راه ها و ... مطالعه می کند.

ب) در فاصله ۴۳۱ تا ۴۰۴ ق.م سلسه چنگ هایی میان دو گروه رقیب رخ داد که به جنگ های پلوپونزی مشهور است. جنگ پلوپونزی سرانجام با پیروزی اسپارت پایان یافت.

۷- الف) مصریان گاه شماری خورشیدی دقیق و منظمی داشتند. آنان سال را ۳۶۵ و یک چهارم شبانه روز محاسبه می کردند. در گاه شماری مصری، سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می شد و پنج روز اضافی، به آخر ماه دوازدهم افزوده می شد. همچنین برای محاسبه یک چهارم شبانه روز اضافی، هر چهار سال یک روز به سال می افزودند و به قولی «کبیسه» می گرفتند. در دوره ساسانیان، گاه شماری اوستایی که گاه شماری دینی زرتشتیان (زردشتیان) محسوب می شد، در ایران رایج گردید. در این گاه شماری، سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه «اندرگاه» تقسیم می شد. سپس پنج روز اضافی را به نام (پنجه) به آخر ماه اضافه می کردند.

ب) آتن مرکز فعالیت های فلسفی، علمی و هنری و نیز زادگاه مردم سالاری (دمکراسی) به شمار می رفت اما اسپارت جامعه ای نظامی گرا و جنگاور بود که به امور فرهنگی و هنری چندان علاقه ای نداشت.

۸- الف) موضوع تحقیق باید تازه و غیرتکراری باشد. هر پژوهش باید مسئله ای تازه ای را بررسی کند و نظر جدیدی ارائه دهد. موضوع تحقیق همچنین باید دارای اثر و فایده باشد. علاوه بر این ها، محقق باید موضوعی را برگزیند که دارای منابع و اطلاعات کافی باشد.

ب) در آتن، برخلاف مردم سالاری های امروزی، فقط مردان بالغی که از پدر و مادری آتنی به دنیا آمده بودند و شهروند آنجا محسوب می شدند، حق رأی داشتند و می توانستند در اداره امور دولت شهر مشارکت کنند. زنان، بردگان و بیگانگان مقیم آتن که اکثریت جمعیت آن دولت شهر را تشکیل می دادند، از حق رأی و شرکت در اداره امور سیاسی محروم بودند

۹- الف) باستان شناسی علمی است که آقار باستانی و تاریخی را به منظور شناخت فرهنگ و شیوه ی زندگی انسان ها و جوامع گذشته، بررسی می کند.

ب) زنان به جمع آوری بقایای خوردهای گیاهان و میوه ی درختان می پرداختند.

ج) آن ها وظیفه ی حفظ سرودهای وداها از گزند فراموشی، تعلیم آموزه های دینی و اجرای آداب مذهبی را برعهده داشتند.

د) انتخاب ماموران دولتی بر پایه ی اصول و تعلیمات کنفوسیوس

ه) در بستر کشف رود در نزدیکی مشهد

و ۱) کشاورزان دست از دوره‌گردی برداشتند و به یک‌جانشینی روی آوردند و اولین سکونتگاه‌ها و روستاها را پدید آوردند. و ۲) بر اثر تولید مازاد بر نیاز، در حرفه‌ها و کارهای دیگر اشتغال پیدا کردند و در قالی‌بافی، سفالگری و ... تخصص پیدا کردند. و ۳) در نتیجه‌ی تولید مازاد بر نیاز، مردمان روستاهای دور و نزدیک با یکدیگر تعامل و داد و ستد برقرار کردند و زمینه‌ی آشنایی مردم با آداب و رسوم، مهارت‌ها و اندیشه‌های یکدیگر به وجود آمد.

۱۰- الف) کارتاژیان بر بخش‌هایی از دریای مدیترانه و شمال آفریقا حکومت می‌کردند.

ب) روم، رقیبان خود را شکست داد و در نتیجه‌ی فتح دریای مدیترانه و سرزمینهای پیرامون آن، جمهوری رم تبدیل به قدرتی بزرگ در مدیترانه شد و به توسعه‌طلبی خود در اروپا، آفریقا و آسیا ادامه داد.

۱۱- الف) به همه آثار ی گفته می‌شود که در زمان وقوع حادثه یا نزدیک‌ترین زمان به وقوع آن، نوشته شده‌اند یا خلق شده‌اند. در منابع دست اول مکتوب نویسندگان این نوع منابع، خود ناظر رویدادها بوده‌اند و یا اینکه شرح ماجرا را از شاهدان واقعه شنیده‌اند. مانند تاریخ هرودت، سکه‌ها، بناها، پل‌ها و ...

ب) رویدادهای تاریخی در زمان معینی در گذشته روی داده‌اند و بدون آگاهی از زمان روی دادن آنها، نمیتوان به درکی منطقی و درستی از تاریخ دست یافت.

ج) علم تاریخ فقط رویدادهای گذشته را ثبت و نقل نمی‌کند، بلکه زمینه‌ها، علت‌ها، نتایج و آثار گوناگون حوادث تاریخی را نیز بررسی و تجزیه و تحلیل می‌کند. (به موارد مشابه گفته شده در متن کتاب نیز نمره داده شود)

د) که باستان‌شناسان در آنجا آثار باستانی و تاریخی را مطالعه و در مواردی کشف می‌کنند، مکان باستانی گفته می‌شود. مکان‌های باستانی و تاریخی از نظر شکل و وسعت متفاوت‌اند. برخی از آنها سکونتگاه روستایی یا شهری هستند که چند هکتار وسعت دارند؛ مانند شهر سوخته در ایران و شهر پمپنی در ایتالیا.

ه) رواج و رونق و اهمیت سنت شفاهی. علاقه و عادت به حفظ سینه به سینه مطالب در قرن‌ها و حتی هزاره‌ها، لزوم ثبت و نگارش آنها را در درجه اهمیت کمتری قرار داده است.

و) اقتصاد بین‌النهرین نیازمند منابع طبیعی و معدنی فلات ایران بود، فرمانروایان سومری و اکدی پیایی به سرزمین ایلامی‌ها لشکرکشی می‌کردند. این تاخت و تازها، سرانجام سبب شد که حاکمان کوچک و مستقل ایلامی در حدود ۲۶۰۰ ق. م با یکدیگر متحد شوند و پادشاهی ایلام را تأسیس کنند.

ز) در دوره ایلام، معماری پیشرفت چشمگیری کرد و استفاده از آجر در ساختن بناها رایج شد. معبد چغازنبیل در نزدیکی شهر شوش، شاهکار معماری آن دوره به شمار می‌رود. این معبد با استفاده از خشت خام در چند طبقه بنا شده است و روکشی از آجرنوشته‌ها و آجرهای لعاب دار دارد.

ک) ۱- این آگاهی‌ها کمک کرد تا سلسله‌های پادشاهی مادی تا ساسانیان بهتر و بیشتر شناخته شوند و امکان تشخیص تاریخ واقعی از افسانه، تا حدودی فراهم آمد. ۲- نشان داد چندین هزار سال قبل از مهاجرت آریایی‌ها ساکنان ایران به کشاورزی و یک‌جانشینی روی آورده بودند و تمدن پیشرفته‌ای داشتند. ۳- تقسیم‌بندی جدیدی از تاریخ ایران توسط مورخان ارائه شد.